

prof. dr hab. Aleksandra Paszek -Trefon
Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach

Recenzja

**sporządzona w związku z powołaniem na recenzenta
przez Radę do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne
Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie
w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
dr. Dawidowi Kuszowi**

Zleceniodawca recenzji

Rada do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, powołanie Uchwałą nr 30/2024 z dnia 17 czerwca 2024 roku.

Sylwetka kandydata

Dr Dawid Kusz urodził się w Rzeszowie w [REDAKTOR] Ukończył studia w Kolegium Filozoficzno – Teologicznym OO. Dominikanów, oraz przyjął święcenia kapłańskie w 2005 r. Pracując duszpastersko rozpoczął studia na Wydziale Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej na kierunku Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuki Muzycznej w krakowskiej Akademii Muzycznej, które ukończył z wyróżnieniem w 2011r.

W 2014 r. uzyskał tytuł doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej: dyrygentura. W 2016 r. Habilitant w swojej macierzystej uczelni ukończył również studia magisterskie z kompozycji.

W 2015 r. rozpoczął pracę na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, w Katedrze Muzyki Kościelnej na stanowisku asystenta, obecnie adiunkta.

Aktywnie kontynuuje swoją działalność artystyczno – pedagogiczną, współpracując m.in. z Fundacją „Pueri Cantores”, Archidiecezjalną Szkołą Muzyczną im. Ks. Kardynała F. Macharskiego, Fundacją „Dominikański Ośrodek Liturgiczny”, jak również z profesjonalnymi zespołami oraz solistami. W ramach działalności dydaktycznej pracował we Wrocławskim Liturgicznym Studium Wokalnym w latach 2009- 2015, oraz Szkole Śpiewu Liturgicznego w Warszawie w latach 2012 – 2014. Prowadzi równolegle zajęcia w Kolegium Filozoficzno – Teologicznym OO. Dominikanów, obecnie „Collegium Bobolanum” w Warszawie.

Pełni ponadto funkcje redaktora i sekretarza redakcji czasopisma naukowego „ Pro Musica Sacra” przy UPJPII w Krakowie.

Ocena autoreferatu

Autoreferat przygotowany przez Habilitanta to forma eseju zawierającego opis najważniejszych obszarów edukacji muzycznej i pracy zawodowej, traktując ją jako syntezę działalności artystycznej oraz pedagogicznej. Treść autoreferatu zawiera się w rozdziałach: *Początki edukacji muzycznej* i *Profesjonalna edukacja muzyczna* , która rozpoczęła się w 2006 r. na Wydziale Twórczości,

Interpretacji i Edukacji Muzycznej na kierunku Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuki Muzycznej w krakowskiej Akademii Muzycznej, na specjalności Prowadzenie Zespołów Wokalnych i Wokalno – Instrumentalnych. Habilitant studiował w klasie dyrygentury prof. Jana Jazownika a ponadto znaczącą opiekę merytoryczną sprawowali nad Nim również prof. Stanisław Krawczyński oraz prof. Paweł Przytocki. Okres studiów obfitował we współpracę z Chórem Polskiego Radia oraz Capellą Cracoviensis, co niewątpliwie miało wpływ na kształtowanie wyobraźni i wrażliwości muzycznej Habilitanta. W tymże okresie, ma miejsce kolejne cenne doświadczenie artystyczne Kandydata, powstaje druga już autorska płyta zawierająca 13 kompozycji na chór mieszany z towarzyszeniem instrumentalnym. Obroniona z wyróżnieniem praca magisterska, napisana pod kierunkiem prof. Reginy Chłopeckiej, pod tytułem: *Paweł Szymański, Stanisław Krupowicz, dwie muzyczne interpretacje Psalmu 51* zakończyła pierwszy etap profesjonalnej edukacji dr Dawida Kusza. W 2012 r. Habilitant rozpoczął studia z kompozycji w klasie prof. Zbigniewa Bujarskiego, a ukończył je pod opieką prof. Józefa Rychlika. Wyobraźnia muzyczna pozwalała skierować Jego uwagę i zainteresowania w stronę muzyki elektroakustycznej, co w niedalekiej przyszłości skutkowało konkretną twórczością. W ramach dyplomu magisterskiego Habilitant zaprezentował utwór na wielką orkiestrę symfoniczną *Momenti Possibili Perduti*.

Rozległe zainteresowania oraz szerokie umiejętności Kandydata wyzwoliły proces muzycznego wskrzeszenia archiwalnych zbiorów, którymi były” Muzykalia gidelskie”. Działania te zwieńczone zostały pracą doktorską pt. *Forma mszy w aspekcie liturgicznym, muzycznym i wykonawczym na przykładzie XVIII – XIX – wiecznych muzycznych zbiorów OO. Dominikanów w Gidlach*. Habilitant dokonał wówczas rekonstrukcji i wykonań szeregu archiwalnych utworów. Funkcję promotora sprawował prof. dr hab. Stanisław Krawczyński, zaś tytuł naukowy oraz wyróżnienie za pracę doktorską nadała Rada Wydziału Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej w Krakowie. Dr Kusz rozpoczyna okres samodzielnej pracy artystycznej i dydaktycznej definiując siebie jako dyrygenta, kompozytora i pedagoga. Profesje te, w Jego życiu zarówno zawodowym, jak i artystycznym wzajemnie się przenikają i dopełniają. Prowadząc ożywioną działalność nagrał trzy autorskie płyty, zawierające kompozycje wokalno – instrumentalne. W kręgu Jego twórczych poszukiwań na pierwszym miejscu pozostaje muzyka religijna pisana dla liturgii, ale również przeznaczona do wykonania koncertowego. Komponuje również muzykę elektroakustyczną. Nagrywał dla radia i telewizji.

Zatrudniony na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, w Katedrze Muzyki Kościelnej w Krakowie oraz „Collegium Bobolanum” w Warszawie, gdzie prowadzi zajęcia dyrygowania, analizy dzieła muzycznego, kontrapunktu, kompozycji i śpiewu liturgicznego, a jednocześnie realizuje swoje twórcze zainteresowania i pasję związaną z dyrygenturą i kompozycją. Między innymi pełni funkcję dyrygenta oraz kompozytora i aranżera na potrzeby Światowych Dni Młodzieży w sierpniu 2016r. Od wielu lat prowadzi liczne warsztaty chóralne na terenie całego kraju i za granicą. Współpracuje z licznymi zespołami m.in. prowadzi zespół wokalny „Signet”, z którym realizował szereg cennych pozycji repertuarowych od baroku, aż do współczesnej literatury chóralnej. Jest współzałożycielem i dyrygentem Chóru Kameralnego „Sancta Trinitas”, stanowiącym dla Habilitanta ważne ogniwo pracy artystycznej jako kompozytora.

Zagadnienie dialogu pomiędzy tradycją a współczesnością, to istotny nurt w pracy artystycznej ale i pedagogicznej dr. Dawida Kusza, czego dowiódł cyklem wygłoszonych wywiadów dla słuchaczy Dominikańskiego Studium Filozofii i Teologii oraz Wrocławskiego Liturgicznego Studium Wokalnego. W tekście książeczki CD *Alma Redemptoris Mater* dołączonej do dokumentacji, Autor

w pierwszym zdaniu zadaje pytanie: *Czy wolno nam spojrzeć na całość dziejów muzyki religijnej przez pryzmat śpiewu gregoriańskiego?* Oczywiście odpowiedź „tak” dokumentuje m.in. słowami o Bernarda Sawickiego OSB: *nie istnieje druga taka tradycja muzyczna o podobnie uniwersalnym charakterze, równie skonsolidowana, a zarazem otwarta na interakcję z wieloma epokami. Chorał jest swoistą syntezą starożytnej tradycji muzycznej, a jednocześnie do dzisiaj aktualną inspiracją.*

W kolejnej części autoreferatu Habilitant dokonał bardzo zręcznego opisu utworów znajdujących się na wspomnianej płycie, która dokumentuje jego pasję i fascynację chorałem i inspiracją śpiewem gregoriańskim, w zawartych tam kompozycjach.

Ocena dzieła artystycznego

Dr Dawid Kusz OP wskazał jako oryginalne osiągnięcie artystyczne w staraniach habilitacyjnych płytę CD zatytułowaną *Alma Redemptoris Mater*, zgodnie z art. 219 ust.1.pkt.2c ustawy, która wydana została w 2021 r. (prod.: ARS SONORA; ARSO- CD-189; wyd. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie). Nagrania dokonano 7 lutego w Sanktuarium Jana Pawła II w Krakowie oraz 8 – 9 lutego 2019 r. w kościele pw. św. Agnieszki w Krakowie. Redakcji dźwięku, edycji i masteringu podjął się Jakub Garbacz.

Habilitant oświadcza: *nagranie zrealizowane zostało całkowicie według mojej koncepcji merytorycznej i artystycznej. Wkład artystyczny dotyczył skomponowania sześciu utworów wokalnych oraz wokalnie – instrumentalnych, przygotowania zespołu chóralnego i instrumentalnego do sesji nagraniowej, dyrygowania utworami podczas nagrania oraz prowadzenia scholi wykonującej cztery utwory gregoriańskie, w których realizowałem także partie wokalne .*

Wykonawcy:

Zespół wokalny w składzie: soprań 6 osób, alty 6 osób, tenory 5 osób, basy 5 osób.

Kameralna orkiestra w składzie: skrzypce 5 osób, altówki 2 osoby, wiolonczele 2 osoby, kontrabas 1 osoba, perkusja 2 osoby

Schola gregoriańska 4 osoby

Organy – Marek Pawełek

Dyrygent – Dawid Kusz OP

Na dzieło artystyczne składają się następujące kompozycje:

1.Dawid Kusz OP *Velum templi* (3 : 33) - kompozycja na chór mieszany a cappella, z oryginalnym chorałem gregoriańskim wielokopiatkowym responsorium z tekstem *Zasłona przybytku rozdarła się na dwoje*. Na przestrzeni całego utworu o stylistyce neoklasycznej, melodia chorałowa przewija się w różnych głosach jako typowy cantus firmus. Ewangelista Mateusz, Marek i Łukasz podają jako fakt rozdarcia się zasłony w świątyni jerozolimskiej w czasie śmierci Jezusa na krzyżu. W tym pełnym dramaturgii muzycznym obrazie, w odczuciu moim, w interpretacji warstwy słownej chóru brakuje dogłębnej prozodii słowa, szczególnie na tekście *Domine*.

2.Chorał gregoriański *Recordare Virgo Mater* – jako cytat wprowadzający kolejną kompozycję o tym samym tytule, niezrozumiałym jest dodanie oddechu po pierwszych dwóch dźwiękach sylaby „lu” w „Alleluja”, zwłaszcza w obliczu faktu, że cały początek frazy śpiewany jest na oddechu wymiennym, więc wspomniany oddech nie jest wynikiem niedostatków wykonawczych, lecz raczej zabiegiem celowym.

3.Dawid Kusz *Recordare Virgo Mater* – utwór napisany na 8-głosowy chór mieszany, smyczki oraz

perkusję. Habilitant wyłania w tej kompozycji efekty i możliwości kolorystyczne ww. grupy wykonawców, przywołując kompozycje prof. Zbigniewa Bujarskiego, którego dzieła emanują kolorytem brzmienia. Materiał melodyczny cytowanego śpiewu gregoriańskiego nie jest oczywisty, ze względu na mocno schromatyzowaną warstwę instrumentalną oraz gęstą fakturę polifoniczną chóru. Kompozycja ta przepełniona jest barwnym wachlarzem efektów wyrazowych i możliwości interpretacyjnych, nie tylko w partiach instrumentalnych ale również wokalnych. Czy jednak wyobrażenia i umiejętności chóru pozwoliły wniknąć w tę przestrzeń, czy też partia wokalna jest jedynie dodatkiem do barwnej szaty dźwiękowej smyczków i perkusji?

4. Krzysztof Grzeszczak *Fantaisie sur le Salve Regina*, kompozycja organowa wprowadza w kolejny utwór chór alny.

5. Dawid Kusz *Solemnitas* na chór mieszany a cappella, inspirowany antyfoną ku czci Matki Bożej. Kompozytor cytuje melodię gregoriańską w poszczególnych fragmentach utworu, zaś w zakończeniu czytelnie realizowana jest przez głosy tenorowe improwizacja incipitu hymnu Magnificat. Słownikowe znaczenie słowa solemnitas to uroczystość. Niestety nie udało mi się odszukać żadnej antyfony rozpoczynającej się od śpiewu „solemnitas”. Dosłownego tekstu (na tyle, na ile jestem go w stanie wysłyszeć) również nie udało mi się odnaleźć. Stąd moje wątpliwości, co do interpretacji (przevorsowanej dynamiki) fragmentów partii chóru.

6. Chorał gregoriański *Alma, Redemptoris Mater* - antyfona w której mimo wyraźnego myślenia o melodyce tekstu, momentami zauważalny staje się jej brak, co powoduje swoisty niedosyt i wyczuwalną menzurualność, zaburzając ogólnie pozytywny efekt np. fraza „natura mirante”.

7. Dawid Kusz *Adagio na smyczki - Alma Redemptoris Mater*, to jedyna kompozycja napisana z myślą o tej płycie - jak mówi sam Habilitant, którą wysłuchałam z prawdziwą przyjemnością i wysoko oceniam precyzję artykulacyjną i intonacyjną zespołu instrumentalnego.

8. Chorał gregoriański *Ave Regina caelorum* - na niewątpliwe uznanie zasługują bardzo czytelne i świadomie przeprowadzone repetycje, czyli powtórzenia dźwięku na tej samej wysokości.

9. Dawid Kusz *Ave Regina caelorum*, to pierwszy w dorobku kompozytorskim dr. Dawida Kusza utwór inspirowany śpiewem gregoriańskim, który w wersji pierwotnej dedykowany był chórowi żeńskiemu. Kompozycja na chór mieszany a cappella, którą słyszymy na płycie, dzieli się na cztery fragmenty. W ostatnim z nich cytowana melodia gregoriańska wybrzmiewa dosłownie w głosie sopranu. Ponownie rodzi się pytanie: dlaczego we fragmencie *Ex qua mundo lux est orta* [jasność zrodziłaś światu] zespół brzmi znów krzykliwie? Czy to zabieg celowy, czy też brak odpowiedniej techniki wokalne chóru? Problem interpretacyjny upatruję w rozplanowaniu dramaturgii utworu i uzyskaniu dojrzałej brzmiącej kulminacji, nie mogącej mieć nic wspólnego z krzykiem!

10. Chorał gregoriański *Regina coeli* to antyfona wielkanocna poprzedzająca ostatni utwór na płycie.

11. Dawid Kusz *Regina coeli* to kompozycja na chór mieszany, orkiestrę smyczkową i perkusję, opierająca się na incipicie gregorianki, co scala formę utworu nie tylko w warstwie wokalne, ale szczególnie instrumentalnej. Habilitant o konstrukcji swojej kompozycji pisze na str. 19 Autoreferatu: *Wzorem mikropolifonicznej techniki, znanej z twórczości chociażby Ligetiego, gregoriański „temat” został nałożony na siebie „gęsto” w różnych postaciach rytmicznych, tworząc ciekawe współbrzmienia oraz warstwę kolorystyczną. Mamy tu do czynienia z interesującym efektem, gdyż materiał – ze swej natury modalny – poddany omawianym zabiegom kompozytorskim, zyskał zaskakujący walor brzmieniowy, w którym pierwotna modalność niejako „zatarła się”. Wykorzystanie instrumentów smyczkowych i perkusji okazało się ciekawym posunięciem*

barwowym – co słusznie argumentuje sam Habilitant. Utwór wymagający dobrej kondycji wokalne, ale także uwagi i zaangażowania we współpracy z zespołem instrumentalnym, nie przerósł możliwości wykonawców i z pewnością przyniósł im wiele satysfakcji z wykonania.

Mając pewne zastrzeżenia do techniki wokalne chóru, istotnym wydaje się fakt, że nie odnotowano w opisie nazwy ani przynależności chóru do konkretnej instytucji, tak więc nie wiadomo, czy jest to zespół ćwiczący z Habilitantem regularnie, czy też prowadzony i kształcony wokalnie przez innego chórmistrza. Nie mniej jednak dzieło artystyczne odebrałam bardzo pozytywnie i powyższe uwagi oraz wątpliwości, nie wpływają negatywnie na moją ocenę. Dr Dawid Kusz jako dyrygent koncentrujący się głównie na wykonawstwie muzyki sakralnej, pozwala chórzystom stworzyć nastrój modlitwy i skupienia. Doskonale rozumie służebną rolę dyrygenta w odniesieniu do interpretacji tekstów antyfon, sekwencji czy hymnów. Przedstawiona przez Habilitanta do oceny prezentacja, wyróżnia się różnorodnością barwową, artykulacyjną i dynamiczną. Dobre rozwiązania koncepcje, interpretacyjne, czytelność tekstu, poprawność intonacyjna, właściwa emocjonalność, dbałość o konstrukcję formy, to niewątpliwe walory jakie tworzy dzieło artystyczne.

DOROBEK ARTYSTYCZNY

Działalność dyrygencka

Koncerty

W latach 2015 – 2023 dr Dawid Kusz poprowadził 55 koncertów, głównie z muzyką wokalnno – instrumentalną, w tym wiele projektów autorskich. Wśród licznych i różnorodnych pod względem repertuaru oraz obsady wykonawczej wydarzeń artystycznych wyróżnić można: w 2016 r. Koncert Jubileuszowy z okazji 800-lecia Zakonu Dominikanów w Rzeszowie oraz Światowe Dni Młodzieży w Krakowie. W 2017 oprawa muzyczna uroczystej Mszy św. pod przewodnictwem papieża Franciszka w Bazylice Laterańskiej w Rzymie, w 2019 r. Koncert „Nadzieja zawieść nie może” z okazji 10-lecia powstania UPJPII Kraków w Katedrze na Wawelu, w 2022 Projekt SIGISMUNDUS w Wilnie na Zamku Wielkich Książąt Litewskich, w 2023 Koncert z okazji 800-lecia konsekracji Bazyliki św. Trójcy w Krakowie oraz Autorski koncert w ramach Międzynarodowych „Warsztatów Muzyki Niezwykłej” organizowanych przez Fundację Dominikański Ośrodek Liturgiczny, w 2023 Koncert w ramach Festiwalu „Cracovia Sacra” oraz Koncert autorski w ramach Ogólnopolskiego Zjazdu Oblatów Benedyktynskich w Krakowie w Opactwie OO. Benedyktynów w Tyńcu.

CD

Od 2015 r. dr Kusz przedstawił do oceny 5 płyt:

1. *Maranatha 2015*, w której Habilitant na zasadzie współudziału poprowadził 4 utwory, w tym dwie własne kompozycje.
2. *Missa est 2017*, tu również współudział w projekcie. Dr Dawid Kusz poprowadził cztery pieśni w wykonaniu wiernych z towarzyszeniem organów podczas uroczystej Mszy świętej w kościele św. Marka w Krakowie.
3. *Alma Redemptoris Mater 2019* - płyta przedstawiona do oceny jako dzieło artystyczne.
4. *Ite in mundum* płyta autorska Dawida Kusza OP, zawierająca 14 utworów liturgicznych przeznaczonych na chór a cappella oraz chór mieszany, orkiestrę kameralną i organy.
5. *Śpij, Jezu, śpij 2021*, Kolędy dominikańskie. Wydawcą płyt jest © FUNDACJA DOMINIKAŃSKI OŚRODEK LITURGICZNY

Po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitant nagrał również dwa autorskie single
1. *Vinea mea 2021*, płyta dostępna w formie elektronicznej na portalach streamingowych takich, jak:

Tunes Store, Apple Music, Amazon Music, Spotify, Deezer, Tidal, Bandcamp.

2. *Missa Pacis* 2023, Płyta dostępna w formie elektronicznej na portalu streamingowym Spotify

Nagrania video Po uzyskaniu stopnia doktora dokonał 9 nagrań Video, wszystkie dostępne w serwisie YouTube

1. *Jutrznia Paschalna* – Koncert online, 2020

2. *Gdy śliczna Panna, A, czemuż mój Jezus* na głosy i instrumenty, 2020

3. *Wesel się, Królowo*, 2021

4. *Modlitwa do Bogurodzicy* na chór mieszany a cappella, z okazji 100-rocznicy koronacji obrazu Matki Bożej Różańcowej. Chór Kameralny "Sancta Trinitas", 2021

5. *Miserere mei, Deus* na dwa kwartety wokalne i kwartet smyczkowy, 2021

6. Koncert Adwentowy *Otwórz się niebo*, 2021

7. Requiem za ofiary COVID na sopran solo, chór mieszany, organy, kontrabas jazzowy i perkusję, 2022

8. Koncert *Rorate coeli. Adwentowa pieśń tęsknoty*, 2022

9. *Missa Pacis*, na chór mieszany a cappella, 2023

Podsumowując - z przedstawionej do oceny dokumentacji Kandydata, wyłania się rozległy repertuar, obejmujący literaturę muzyczną kolejnych epok o różnorodnych formach i gatunkach muzycznych. To kompozycje rozbudowane pod względem formalnym, fakturalnym oraz technicznym, wymagające znacznego kunsztu dyrygenckiego, kreatywności, samodzielności, profesjonalnej wiedzy i dojrzałości muzycznej. Różnorodność i ilość prezentowanej publicznie przez dr. Dawida Kusza muzyki imponuje, gdyż nie zamyka się w określonym kręgu dzieł z tzw. kanonu muzycznego, lecz otwarty jest na poszukiwanie utworów o nowych brzmieniach, środkach wykonawczych, czerpiąc śmiało i z dużym powodzeniem ze zdobyczy nowych technik kompozytorskich, w tym twórczości własnej.

Działalność kompozytorska

Koncerty i prawykonania

W tym miejscu ponownie przytoczę słowa Habilitanta, który o swojej twórczości pisze na str. 15 Autoreferatu: *Wspomniana praca kompozytorska przeważnie zawsze znajduje swe odzwierciedlenie w postaci wykonania koncertowych. Od czasu ukończenia studiów wykonałem ponad 40 koncertów, prezentując swoją muzykę i współpracując ze wspnianymi artystami...* W zestawieniu do oceny wyróżnił w swoim dorobku 9 najważniejszych wydarzeń:

1. D. Kusz OP, Kwartet smyczkowy prawykonanie w ramach Międzynarodowego Festiwalu „Warszawska Jesień”, 2015.

2. D. Kusz OP, *Electric prayer* (utwór elektro-akustyczny) prawykonanie w ramach 28 Międzynarodowego Festiwalu Kompozytorów Krakowskich, 2016.

3. D. Kusz OP, *Electric prayer* wykonanie w ramach 50 Międzynarodowego Festiwalu „Dni Muzyki Organowej” w Krakowie, 2016.

4. D. Kusz OP, *In monte oliveti* na chór mieszany a cappella, prawykonanie w ramach Festiwalu „Musica divina”, Zespół Wokalny Voces8, Kraków, Bazylika Mariacka, 2018.

5. D. Kusz OP, *Solemnitas* na chór mieszany a cappella, prawykonanie, Polski Chór Kameralny Cappella Gedanensis, dyr. J. Łukaszewski Gdańsk, kościół pw. Św. Jana, 2019.

6. D. Kusz OP, *Ninie siły niebiesnyja*, na chór mieszany a cappella, wykonanie w ramach Koncertu „Muzyka Cerkiewna”, Zespół wokalny „Octava Ensemble”, Maria Januszkiewicz – dyrygent Kraków, Bazylika OO. Jezuitów, 2019.

7. D. Kusz OP, *O radix Iesse* na chór mieszany a cappella , Chór Kameralny Akademii Muzycznej w Bydgoszczy Bydgoszcz, Katedra pw. Św. Marcina i Mikołaja, 2019.
8. D. Kusz OP, *Ninie siły niebiesnyja*, na chór mieszany a cappella, wykonany podczas 41 Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Cerkiewnej w Białymstoku podczas koncertu „Muzyka Cerkiewna Rzeczypospolitej” , Chór Kameralny „Cantores Minores Wratislavienses”, dyr. P. Karpeta, Białystok, Filharmonia Podlaska, 2022.
9. D. Kusz OP, Oratorium *Domus Gratiae Sanctae Mariae* na baryton solo, chór mieszany i orkiestrę kameralną – prawykonanie, Michał Jan Barański - baryton solo, Cracow Singers Schola OP Wrocław, Capella Grissoviensis, Mateusz Rusowicz – dyrygent, Krzeszów, Bazylika Kolegiacka Wniebowzięcia NMP. 2022

Płyty CD

Utwory dr. Dawida Kusza wskazują na dużą świadomość twórcy, nie tylko w kontekście sprawności i znajomości warsztatu kompozytorskiego, ale również możliwości interpretacyjnych chórów, którym dedykowana jest twórczość Habilitanta. Dzięki temu, zespoły wokalne jak i również instrumentalne chętnie dołączają do swojego repertuaru kompozycje Habilitanta. Do tej pory zostały one utrwalone na sześciu płytach:

1. Henryk Jan Botor, Dawid Kusz OP, Maciej Małecki, *W dzień Bożego Narodzenia*, Chór Akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego „Camerata Iagellonica”, Orkiestra Symfoniczna „Passionart”, Janusz Wierzgacz – dyrygent Wydawca: © UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI 2015
2. Henryk Jan Botor, Roman Palester, Dawid Kusz, *Kolędy*, Jolanta Kowalska-Pawlikowska – sopran, Agnieszka Monasterska – mezzosopran, Zdzisław Madej – tenor, Marcin Wolak – bas, Chór Akademii Muzycznej w Krakowie, Orkiestra Kameralna Akademii Muzycznej w Krakowie, Stanisław Krawczyński - dyrygent ,Wydawca: © AKADEMIA MUZYCZNA W KRAKOWIE 2019
3. *Adoramus Te* (8 kompozycji Dawida Kusza OP), Chór Kameralny „Ave Florum Flos” (Berlin) Wydawca: © AVE FLORUM FLOS 2019
4. *Confido* (2 kompozycje Dawida Kusza OP), Chór Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II „Psalmodia”, Marek Pawełek – organy, Włodzimierz Siedlik – dyrygent ,Wydawca: © UNIWERSYTET PAPIESKI JANA PAWŁA II W KRAKOWIE 2020
5. Polska Federacja Pueri Cantores, *Hymny. 30 lat (1992-2022)* ork. D. Kusz OP (track 2) J. Świder, Jubilate Deo, Chór Polskiej Federacji Pueri Cantores Chór Parafii Chrystusa Miłosiernego w Białej Podlaskiej Schola Cantorum Misericordis Christi Chór Psalmodia UPJPII w Krakowie, Chór Archidiecezjalnej Szkoły Muzycznej Pueri Cantores Cracoviensis, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Krakowskiej, Marek Pawełek – organy, Wiesław Delimat – dyrygent, Wydawca: © ARS SONORA 2021
6. D. Kusz OP *Ave, Mater Dolorosa* , Msza na chór mieszany i organy, Chór Kameralny Kantorei Sankt Barbara, Krzysztof Musiał – organy, Halina Dyczek – dyrygent, Wydawca: © Bartłomiej Staniak, Grzegorz Klimczak.

Podsumowując działalność kompozytorską, należy przyznać, iż Habilitantowi udaje się sprostać zadaniu trudnemu – zachować liturgiczny charakter kompozycji z wszelkim bagażem zobowiązań, wobec śpiewu gregoriańskiego a jednocześnie uniknąć spłylenia środków artystycznego wyrazu, tak często niestety pojawiającego się w nowej muzyce rozbrzmiewającej w kościołach. Język kompozycji dr. Dawida Kusza nie jest przesadnie nowatorski – choć nie jest też banalny. Świadomie i umiejętnie wykorzystuje techniki dobrze ugruntowane w tradycji XX w., ale nie anachroniczne.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO - NAUKOWA

Konferencje

Dr Dawid Kusz brał czynny udział w Konferencjach naukowych, których zestawienie po uzyskaniu

stopnia doktora przytaczam poniżej:

18.03.2018 Temat referatu: *Miserere na dwa chóry a capella i sopran solo Stanisława Krupowicza – między tradycją a współczesnością*; Wystąpienie podczas Małopolskiej Sesji: „Akademia Chóralna 60+ muzyka pasyjna”, Miejsce konferencji: Akademia Muzyczna w Krakowie,

.23.11.2018 Temat referatu: „*Dominikańska*” muzyka liturgiczna – źródła, charakterystyka, wyzwania na przyszłość; Podczas XII Ogólnopolskiego Sympozjum i Warsztatów dla Organistów, pt.: „Ruchy odnowy w muzyce liturgicznej – historia a dzień dzisiejszy”, Miejsce konferencji: Akademia Muzyczna we Wrocławiu,

21.11.2019 57 Temat referatu: *Tradycja odziedziczona – inspiracje i wzorce we współczesnej muzyce religijnej*, Podczas VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Muzyka Sakralna w wymiarze kulturowo edukacyjnym”, Miejsce konferencji: Akademia Muzyczna w Bydgoszczy.

Prowadzone zajęcia dydaktyczne

Działania dydaktyczne dr Dawida Kusza ukierunkowane są na poszukiwanie i odkrywanie nowych muzycznych horyzontów, czego efekty przekazywane są młodym studentom.

Na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, w Katedrze Muzyki Kościelnej w latach 2016 – 2023, prowadził: Dyrygowanie, Analiza dzieł muzyki religijnej, Harmonia modalna, Kontrapunkt, Zespoły wokalne z elementami dyrygowania, techniki wokalne i metodyki prowadzenia, Praktyki zawodowe, Historia muzyki, oraz Chór. W Kolegium Filozoficzno – Teologicznym OO. Dominikanów w latach 2007 - 2024 prowadził Śpiew gregoriański i Śpiew liturgiczny, zaś w Dominikańskim Studium Filozofii i Teologii wykłady monograficzne. We Wrocławskim Liturgicznym Studium Wokalnym wykładał Dyrygowanie, Chór oraz Kształcenie słuchu w latach 2009 -2015 a w Szkole Śpiewu Liturgicznego w Warszawie 2012 – 2014 Chór i Dyrygowanie.

Recenzje artystycznych prac dyplomowych oraz absolwenci

Habilitant recenzował na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II dwa dyplomy licencjackie z Muzycznej Animacji Liturgicznej - s. Sylwii Marciniak Mchr (2020), oraz Axela Mateusza Tulickiego (2021). Z kolei trzema absolwentami klasy Dyrygowania są Piotr Leski (2019), Dawid Jurasz i Piotr Żołądek (2021). W zestawieniu osiągnięć dydaktycznych Habilitanta widnieje niewielka ilość absolwentów oraz recenzji artystycznych, co przypuszczalnie uwarunkowane jest organizacją pracy Uczelni.

Współautorstwo programów studiów

Habilitant był współautorem programów studiów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, z zakresu sztuk muzycznych (2020/2021) a także na kierunku Muzyka Kościelna I i II stopnia (2022 -2023).

Uhonorowany został **Nagroda** II Stopnia J M Rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie za Osiągnięcia w Pracy Naukowo-Dydaktycznej i Organizacyjnej, 2021

W dokumentacji Habilitanta niestety nie odnalazłam informacji o osiągnięciach konkursowych w swoich dyscyplinach artystycznych, do czego w przyszłych planach zawodowych szczerze zachęcam.

Pragnę nadmienić jeszcze, iż dokumentacja, która przedstawiona została do oceny przez Kandydata przygotowana była wzorcowo, czytelnie i bardzo precyzyjnie.

Podsumowanie

Szerokie zainteresowania, bogata i różnorodna aktywność, pasja, pracowitość, pokora, determinacja i profesjonalizm – tak scharakteryzowałabym w największym skrócie postać o.Dawida Kusza, i tu raz jeszcze odniosę się do Autoreferatu, który zamyka głęboka a zarazem piękna refleksja Habilitanta:... *kreowanie muzycznego dzieła jest zadaniem i odpowiedzialnością, ale przede wszystkim pasją, przygodą, powołaniem, które służy i ma służyć jednostce, społeczeństwu, kulturze. Tak sam osobiście postrzegam swoją muzyczną pasję, muzyczną drogę, którą przebywałem i na której jestem obecnie; tak postrzegam powołanie do bycia artystą muzykiem.*

W mojej ocenie dr Dawid Kusz jest artystą dyrygentem, odpowiedzialnie podchodzącym do interpretowanych partytur. Prowadząc zespół nie epatuje teatralnym gestem, zamiast tego precyzyjnie uwypukla wybrane elementy dzieła muzycznego, skupiając się na tekście. Jego dyrygencka technika służy i pomaga muzykom, pozwalając im przebrnąć przez zawiłości partytur i dostrzec najistotniejsze ich aspekty.

Jego dyrygowanie jest integralnym elementem muzycznej postawy. Tworząc dzieła poważne i głęboko religijne prowadzi je w sposób służący wydobyciu z partytury prawdziwego sacrum.

Dr Dawid Kusz jest również artystą kompozytorem, któremu świadomie udało się stworzyć barwną mozaikę utworów ukazującą chorał w różnych wymiarach, a którym nie brak indywidualnego charakteru. W swej twórczości Habilitant odwołuje się do neoklasycznej harmonii (mnie osobiście kojarzącej się z twórczością Oli Gjeilo, czy nawet Pawła Łukaszeńskiego), ale też mikropolifonii Gyorgiego Ligetiego, wykorzystanej jednak w sposób zachowujący głębokie konotacje modalne. Użycie chorału nosi ze sobą trudne zobowiązanie. Musi bowiem wypełnić dwa, często sprzeczne konteksty: funkcję liturgiczną, oraz element artystycznie wzbogacający, czyli innymi słowy odpowiedzieć na pytanie, dlaczego skomponowałem nową muzykę, zamiast wykorzystać istniejący chorał?

Ogólnie rzecz ujmując – jestem bardzo zbudowana przedstawionymi do oceny kompozycjami oraz ich wykonaniami i naprawdę życzyłabym nam wszystkim takiej muzyki w kościołach.

Konkluzja

W świetle przedstawionych powyżej ocen oraz opisu pragnę stwierdzić, iż osiągnięcia dr. Dawida Kusza wnoszą znaczący wkład w rozwój wykonawstwa i chóralistyki polskiej. Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej argumenty, a także odnosząc się do formalno-prawnej strony dokumentacji stwierdzam, że dr Dawid Kusz OP spełnia bez zastrzeżeń wymogi określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. Z 202)).

W związku z powyższym. popieram wniosek o nadanie dr. Dawidowi Kuszowi tytułu doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki muzyczne.

Aleksandra Pasich - Węgrn

Katowice 06.09.2024r.